

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/148/2016
Identifikačné číslo spisu:	1112203250
Dátum vydania rozhodnutia:	23.02.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1112203250.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I. P., bývajúcej v T., zastúpenej splnomocnenkyňou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, Bratislava, Imricha Karvaša 1, o 1 660 € s príslušenstvom, vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 12C/22/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. novembra 2015 sp. zn. 7Co 462/2015, 7Co 463/2015 a 7Co 633/2015, takto

rozhodol:

Dovolania o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 11. februára 2015 č. k. 12C 22/2012-524 v napadnutej časti (týkajúcej sa zamietnutia žaloby a trov konania, popri ktorých rozhodnutiach prvoinštančný súd ešte zamietol návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“). Rovnako naložil s uzneseniami súdu prvej inštancie z 29. apríla 2015 č. k. 12C/22/2012-559 a č. k. 12C/22/2012-561 (z ktorých tým prvým bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok 20 € za odvolanie s poukazom na položku č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v zákone SNR č. 71/ 1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „sadzobník“ a „poplatkový zákon“; druhým potom povinnosť zaplatiť súdny poplatok 38,60 € za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní, v tomto prípade s poukazom na položku č. 20a sadzobníka v poplatkovom zákone) a napokon žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúce rozhodnutia odôvodnil vecnou správnosťou všetkých preskúmaných rozhodnutí prvoinštančného súdu, v prípade rozsudku majú predovšetkým za to, že správnym bol názor o neporušení povinností žalovanej pri výkone verejnej moci, u uznesení potom za to, že žalobkyňu stíhali obe poplatkové povinnosti pre podanie odvolania elektronickými prostriedkami až po

nadobudnutí účinnosti novelizácie poplatkového zákona, ktorou bol opustený inštitút skoršieho vecného oslobodenia konaní vo veciach nárokov zo zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (zákon č. 286/2012 Z. z.) a rozhodujúcim tu bol čas začatia odvolacieho konania, resp. urobenia podania začínajúceho také konanie (nie čas začatia konania ako celku).

2. Proti tomuto rozsudku podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla zrušenie rozsudku odvolacieho súdu s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie (? , takže tu šlo o zjavnú, nech aj v rámci dovolacieho návrhu výslovne nevyjadrenú požiadavku na zrušenie rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií). Dovolanie odôvodnila odňatím jej (postupom odvolacieho i prvoinštančného súdu) možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“) a dovolacími dôvodmi uvedenými v § 241 ods. 2 písm. a/, b/ aj c/ O. s. p. Okrem iného namietala, že v odvolacom konaní jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), poukazujúc pritom aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 13. januára 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike.

3. Žalovaná navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol alebo zamietol.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti posúdil podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. šlo dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal.

6. Podľa § 238 O. s. p. dovolanie bolo prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa (teraz prvej inštancie) vo veci samej (odsek 1). Dovolanie bolo prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a napokon tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (odsek 3).

7. V prejednávanej veci dovolanie žalobkyne bolo nasmerované proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie zásadne prípustné nebolo. Nešlo tu ani o prípad niektorej zo zákonom ustanovených výnimiek z pravidla, keďže dovolací súd v tejto veci doposiaľ nerozhodoval (a vylúčeným tak bolo i odchýlenie sa odvolacieho súdu od názoru vysloveného dovolacím súdom), odvolací súd vo výroku potvrdzujúceho rozsudku prípustnosť dovolania pre zásadný právny význam takéhoto rozhodnutia nevyslovil a vzhľadom k inému než spotrebiteľskému charakteru konania v tejto veci neprichádzala do úvahy ani možnosť predstavovaná potvrdením rozsudku o vyslovení neplatnosti (a neprijateľnosti) zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve.

8. Dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľky o existencii niektorej alebo i viacerých z väd uvedených v práve citovanom ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

9. Dovolaťka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

10. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej jej mal odvolací súd svojím postupom odňať možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že jej nedoručil vyjadrenie žalovanej k odvolaniu.

11. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil strane (skôr účastníkovi konania) realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok, resp. iný predpis procesného práva dával (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

12. V prejednávanej veci nebolo z čoho usúdiť na výskyt dovolaním tvrdenej zmätočnostnej vady. Obsah spisu totiž nielenže nepotvrďuje pravdivosť tvrdenia žalobkyne (o nedoručení jej vyjadrenia žalovanej k dovolaniu), ale v skutočnosti potvrdzuje presný opak, teda že podanie, o ktorom je reč, žalobkyni (jej zástupkyni s plnomocenstvom pre celé konanie) doručené bolo. Stalo sa tak 9. novembra 2015 (tu por. č. I. 576 spisu s pripojenou doručenkou), čiže viac než týždeň pred rozhodnutím odvolacieho súdu rozsudkom napádaným dovolaním a takto i v čase umožňujúcim ešte žalobkyni naň reagovať (ak by takúto možnosť hodlala využiť, čo však zo spisu nevyplýva).

13. Pokiaľ aj dovolateľka namietala, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ale má nanajvýš „len“ charakter tzv. inej vady konania s možným následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

14. Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich (navrhnutých dôkazov) budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie strán sporu. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky stranou navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal strane možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

15. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je v zmysle § 237 O. s. p. vadou konania. Pokiaľ súd

nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (tu por. napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

16. Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza taktiež „len“ k tzv. inej, v § 237 ods. 1 O. s. p. neuvedenej vade (tu por. napr. rozhodnutie najvyššieho súdu v jeho veci sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

17. Dovolateľka v dovolaní uplatnila aj dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (súdom nižších inštancií vyčíta, že konanie pred nimi trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci); k týmto argumentom v dovolaní však dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/ 2011, 7 Cdo 102/2012 či 7 Cdo 116/2013). Z uvedeného plynie, že na dovolateľkou uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd v tomto konaní nemôže prihliadať.

18. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobkyne nebolo prípustné podľa § 238 O. s. p., nebola preukázaná žalobkyňou tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., najvyššiemu súdu neostávalo iné, než jej dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako neprípustné odmietnuť bez toho, aby mohol skúmať vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

19. Žalobkyňa sa dovolaním okrem už uvedeného domáhala zrušenia rozsudku odvolacieho súdu aj v časti potvrdenia ním uznesení súdu prvej inštancie o súdnych poplatkoch (kde dovolanie odôvodnila tým, že tieto rozhodnutia sú vecne aj právne nesprávne a súd jej tak odňal možnosť konať pred súdom - i tu s poukazom na § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Najmä uloženie jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie pokladala za rozporné so zákonom preto, že v konaniach začatých do 30. septembra 2012 sa s podaním odvolania nespája vznik poplatkovej povinnosti, ona žalobu v prejednávanej veci podala v čase, keď konanie bolo ex lege (vecne) oslobodené od súdnych poplatkov a takéto oslobodenie sa malo vzťahovať na konanie ako celok (teda aj na odvolacie konanie) a trvať až do právoplatného skončenia konania.

20. K týmto dovolaniam (podržiavajúcim si autonómny charakter navzdory ich formálnemu začleneniu do jedného podania žalobkyne) sa žiada uviesť, že smerujú proti rozhodnutiam, ktoré síce boli urobené súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, majú však charakter uznesení a tento nestrácajú, i keď rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti s meritórnym rozhodnutím súvisí (§ 234 C. s. p., predtým § 167 ods. 1 O. s. p.).

21. Aj tu dovolací súd musel dospieť k záveru, že dovolanie smeruje proti takým rozhodnutiam odvolacieho súdu, proti ktorým dovolanie nie je prípustné.

22. Podľa § 239 ods. 3 O. s. p. ustanovenia odsekov 1 a 2 (o prípustnosti dovolania proti uzneseniu - pozn. dovolacieho súdu) neplatili, ak šlo o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

23. Obe žalobkyňou napádané uznesenia majú charakter práve takých, u ktorých rozhodné právo prípustnosť dovolania výslovne vylúčilo (uznesenia o súdnych poplatkoch).

24. Dovolací súd aj tu preskúmal prípustnosť dovolaní i z pohľadu možného výskytu niektorej z vád podľa už vyššie spomínaného ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p., nezistil však, že by konanie, či jeho výsledok (dovolaním napádaný rozsudok v častiach potvrdzujúcich uznesenia o súdnych poplatkoch)

bol postihnutý ktoroukoľvek takouto vadou. To platilo aj o vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., na ktorú poukazovala dovolateľka.

25. Hoci dovolateľka aj v tomto prípade namietala tiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím i prvoinštančným súdom, to (samo osebe) prípustnosť dovolania nezakladá a dovolací súd by mal možnosť tu uvádzanou námietkou sa zaoberať len vtedy, ak by dovolanie bolo prípustné. O taký prípad tu ale nešlo, pričom dovolací súd na margo otázky, ktorú sa tu žalobkyňa snažila urobiť predmetom dovolacieho prieskumu, podotýka, že tento problém bol už vyriešený stanoviskom, dovolateľke za pravdu nedávajúcim (tu por. R 1/2016).

26. Vzhľadom k tomu, že dovolania žalobkyne vo veciach oboch súdnych poplatkov neboli podľa § 239 O. s. p. prípustné, preukázaná tu nebola tvrdená vada konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné zmätočnosťné vady (v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p.), najvyšší súd aj tieto dovolania žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

27. Podľa § 453 ods. 1 vety druhej C. s. p. sa rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.